

ETAPY ROZOWJU MOWY DZIECKA

ROZWÓJ MOWY W PIERWSZYM ROKU ŻYCIA	
WIEK W MIESIĄCACH	UMIEJĘTNOŚCI OCZEKIWANE ROZWOJOWO
2	<ul style="list-style-type: none"> - wokalizacje pierwszych samogłosek, - wydawanie dźwięków, które nie przypominają ludzkiej mowy.
4	<ul style="list-style-type: none"> - doskonalenie repertuaru samogłosek, - pojawienie się pierwszych (prymarnych) spółgłosek,
6	<ul style="list-style-type: none"> - powtarzanie (naśladowanie) sylab charakterystycznych dla języka, - gaworzenie samonaśladowcze.
8	<ul style="list-style-type: none"> - naśladowanie, powtarzanie oraz samodzielna wokalizacja sylab, - rozumienie wypowiedzi o zabarwieniu emocjonalnym.
9	<ul style="list-style-type: none"> - pojawienie się gestu wskazywania palcem, - początek kształtowania się pola wspólnej uwagi oraz rozumienia intencji komunikacyjnych.
10	<ul style="list-style-type: none"> - pierwsze słowa zbudowane z sylab otwartych, - rozumienie prostych słów (najczęściej rzeczowników w mianowniku).
12	<ul style="list-style-type: none"> - rozumienie prostych poleceń, niektórych nazw osób, przedmiotów i czynności, - samodzielne wypowiedzianie kilku wyrazów, - powtarzanie sylab i słów wypowiedzianych przez dorosłego.

ROZWÓJ MOWY W DRUGIM ROKU ŻYCIA

WIEK W MIESIĄCACH	UMIEJĘTNOŚCI OCZEKIWANE ROZWOJOWO
13 -16	<ul style="list-style-type: none"> - posługiwanie się nazwami osób, przedmiotów i kilku czynności, - doskonalenie zdolności dzielenia uwagi z dorosłymi.
18	<ul style="list-style-type: none"> - dalszy rozwój słownictwa, wypowiedzi w większości jednowyrazowe, rzadziej dwuwyrazowe bez odmiany, - rozwój rozumienia prostych zdań (głównie poleceń i zakazów).
24	<ul style="list-style-type: none"> - stały wzrost słownictwa, - pojawienie się wypowiedzi dwuwyrazowych i początki fleksji, jako pierwsza pojawia się deklinacja, - w odmianie czasownika najczęściej używana jest 3 os. lp., także w znaczeniu 1 os. trybu orzekającego, - występują także formy 2 os. lp. trybu rozkazującego.

ROZWÓJ MOWY W TRZECIM ROKU ŻYCIA

WIEK W LATACH	UMIEJĘTNOŚCI OCZEKIWANE ROZWOJOWO
3	<ul style="list-style-type: none"> - stały wzrost słownictwa, - rozwój systemu fonetyczno – fonologicznego (brak jedynie spółgłosek dźwiękowych, stopniowo ustępowanie charakterystycznej miękkości spółgłosek), - szybki rozwój konstrukcji składniowych (budowanie wszystkich typów zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie), - dziecko używa zdań kilkuwyrazowych, w których wciąż występują błędy gramatyczne np.: <i>nie mam zabawców, spodniów</i> zamiast: <i>nie mam zabawek, spodni</i>, -trzylatek mówi chętnie i dużo, opowiada o tym co widzi, „myśli głośno”, mówiąc także do siebie, - dziecko zadaje wiele pytań, gdyż ciekawi go otaczający świat oraz bawi je formułowanie samych pytań, - wzrost sprawności komunikacyjnej i społecznej,

ROZWÓJ MOWY W WIEKU PRZEDSZKOLNYM	
WIEK W LATACH	UMIEJĘTNOŚCI OCZEKIWANE ROZWOJOWO
4	<ul style="list-style-type: none"> - stałe bogacenie słownictwa, budowanie zdań rozwiniętych i złożonych, - rozwój systemu fonetyczno – fonologicznego (pojawienie się głosek dźwiękowych, oprócz „r”), - częste używanie wyrazów nazywających cechy – wzrost liczby, przymiotników i przysłówków, - spadek liczby neologizmów dziecięcych i błędów gramatycznych, - wiek pytań – lawinowo wzrastająca liczba pytań, pojawienie się pytania: <i>dlaczego?</i> - swobodne nazywanie relacji przestrzennych wyrażeniami przyimkowymi.
ROZWÓJ MOWY W WIEKU PRZEDSZKOLNYM	
WIEK W LATACH	UMIEJĘTNOŚCI OCZEKIWANE ROZWOJOWO
5 i 6	<ul style="list-style-type: none"> - w pełni ukształtowany system fonetyczno – fonologiczny, - wzrost zdolności narracji, - początki kształtowania się wiedzy metajęzykowej, - znaczny wzrost kompetencji komunikacyjnej, - swobodne operowanie elementami słownikowymi i gramatycznymi systemu językowego.

Agnieszka Kufel-Hanzlik

- logopeda w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Żywcu,
Opracowanie na podstawie: Cieszyńska J., Korendo M., 2007, *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia*, Kraków.